

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 99

M-junaliikenteen lisävuorojen hankinta

TRE:7566/02.07.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Mika Periviita

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puhelin 050 326 7007, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mika Periviita, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus

Hankitaan M-junaliikenteen arkiliikenteen lisävuorot tarjouksen 14.9.2021 mukaisesti VR-Yhtymältä osana liikenne- ja viestintäministeriön ostoliikennekokonaisuutta.

Päätös sitoo Tampereen kaupunkia vasta hankintasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

Oikeutetaan joukkoliikennejohtaja allekirjoittamaan asiaa koskeva sopimus.

Perustelut

VR-Yhtymä teki 10.5.2021 alustavan tarjouksen Tampereen seudun lähijunaliikenteen vuorojen lisäämiseksi liikennöintikaudella elokuusta 2022 alkaen. Tarjous koskee M-junaliikennettä Tampereen, Nokian, Lempäälän ja Akaan kuntien alueella. Alustavaa tarjousta käsiteltiin Tampereen seudun kuntajohtajakokouksessa 4.6. ja 20.8. sekä yhteistyössä Akaan kaupungin kanssa.

VR ehdottaa tarjouksessaan vuorotarjonnan lisäämistä, vuorovälien tasaamista ja kattavampaa liikennöintiä ja liikennetarjontaa myös viikonloppuihin. Tarjouksen sisältämä liikenne on sekä määrällinen että laadullinen lisäys Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) rahoittamaan M-junaliikenteen nykyiseen tarjontaan. M-junaliikenne käynnistyi joulukuussa 2019 LVM:n pilottina. MAL-sopimuksen mukaisesti kyseinen pilotti nykyisellä palvelutasolla on vakiintunut ja tulee sisältymään LVM:n ostamaan henkilöjunaliikenteen kokonaisuuteen vuosille 2022-2030.

Liikennepalvelulaissa (320/2017, § 183) on määritetty, että Liikenne- ja viestintäministeriö on EU:n palvelusopimusasetuksessa (1370/2007) tarkoitettu toimivaltainen viranomaisen rautatieliikenteessä mm.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pirkanmaan alueella. LVM:n kanssa on keskusteltu VR:n tarjouksesta ja todettu, että kyseinen tarjouksen mukainen lisäliikenne kuntien rahoittamana on toteutuessaan mahdollista liittää osaksi LVM:n ja VR:n ostoliikennesopimusta. LVM edellyttää lisäliikenteelle kuntien rahoituksen ja on sovittu, että käytännön maksuliikenne voidaan hoitaa kuntien ja VR:n kesken sopien. Erityisalojen hankintalain (1398/2016, §43) mukaan suorahankinta voidaan tehdä mm. silloin, kun teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan. VR ja seudun kunnat sekä Akaan kaupunki tekevät ostoliikenteestä erillisen sopimuksen. Sopimuksessa sovitaan mm. liikenteen laajuuden muutosmekanismeista. Sopimus on voimassa enintään 9 vuotta kuten LVM:n ostoliikennesopimus ja irtisanottavissa noin 12 kk:n irtisanomisajalla.

VR on tarkentanut tarjoustaan 14.9.2021. VR esittää mallia, jossa sopimuksen alkuvaiheessa Tampereen seutu kantaisi lipputuloriskin. Liikenteen laskutuksessa VR:n bruttokustannuksista vähennetään lipputulot.

Syyskuun aikana Tampereen, Nokian, Lempäälän ja Akaan edustajat ovat neuvotelleet M-junaliikenteen kustannusjaosta ja ostettavan liikenteen laajuudesta.

Kustannusmallia laadittaessa tiedostettiin, että mallin tulisi aiheuttamisperiaatteen lisäksi ottaa huomioon junaliikenteen hyödyt ja olla lisäksi riittävän yksinkertainen. Näistä tavoitteista johtaen kustannusjaossa on päädytty malliin, jossa bruttokustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja ratakilometreihin perustuen. Kustannuksista 20 prosenttia jaetaan hyötyjä-maksaa -periaatteen hengessä yhteysvälin kuntien kesken niiden asukasluvun suhteessa. Tämä osuus kattaa erityisesti junamatkustajan kohdekunnan saamia saavutettavuushyötyjä sekä erilaisten liikenteellisten haittojen vähenemistä. Näiden vaikutusten tarkkaa kohdentumista on olemassa olevan datan pohjalta vaikeaa arvioida. Vastaavasti 80 prosenttia kustannuksista jaetaan suhteessa kunkin kunnan kauimmaisen aseman etäisyyteen Tampereen päärautatieasemasta. Tämä kuvaa junamatkustajan kotikunnan saamia ilmeisiä maankäyttö- ja saavutettavuushyötyjä. Kertyneet lipputulot kohdistetaan kullekin kunnalle. Näin kunnilla on kannuste markkinoida junaliikennettä. Tampereen päärautatieaseman lipputulot jyvitetään suhteessa Nokian, Tesoman, Lempäälän ja Akaan asemille.

Valmistelussa tunnistettiin tarve uudelleenarvioida edellä esitetty kustannusmalli melko pian liikenteen käynnistymisen jälkeen liikenteestä saatavan matkustusdatan avulla. Päivitystyö on tarkoituksenmukaista tehdä syksyllä 2023, kun ensimmäinen liikennöintivuosi on toteutunut.

Liikenteen laajuuden osalta esitetään, että liikennetarjontaa lisätään alkuvaiheessa arkiliikenteeseen. Toiminnan vakiintuessa ja lippujärjestelmän kehittyessä voidaan liikennetarjontaa lisätä kätevästi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

mm. viikonlopuille myöhemmin. Tampere-Nokia -välillä arkiliikenteessä vuoromäärä kasvaa nykyisestä 15 vuorosta 25 vuoroon suuntaansa. Tampere-Toijala -välillä uusia vuoroja tulee arkisin yhteensä 5 kappaletta suuntaansa. M-junaliikenne liikennöitäisiin jatkossa tunnin vuorovälein vakiominuuttiaikataululla. Tampere-Nokia -välillä noin puolet uusista vuoroista ajettaisiin Sm4-kalustolla.

Tampereen ja Nokian välillä asukasluvun ja rataosuuden perusteella bruttokustannukset jakautuvat Nokialle 54,8 %:n osuudella ja Tampereelle 45,2 % osuudella. Lisäksi kaupungeille tulee hyödyksi asemilta näille lisävuoroille kohdistuvat lipputulot.

Tampereen ja Toijalan välillä asukasluvun perusteella maksajia ovat kaikki kolme kuntaa ja rataosuuden perusteella Lempäälä ja Akaa. Bruttokustannusten osalta kustannusjako-osuudet ovat: Akaa 53,3 %, Lempäälä 29,7 % ja Tampere 17,0 %. Lipputulot kohdistuvat Lempäälälle ja Akaalle ja näin ollen nettokustannusten osalta kustannusjako-osuudet ovat 25 %:n lipputulo-olettamalla: Akaa 50,5 %, Lempäälä 28,1 % ja Tampere 21,4 %.

Arkiliikenteen lisäysten osalta kuntien vuotuiset kustannukset edellä kuvatulla kustannusjaolla on Nokian osalta 269.000 euroa/v, Tampereen 317.000 euroa/v, Lempäälän 124.000 euroa/v ja Akaan 223.000 euroa/v. Lipputuloiksi on arvioitu 25 %:a kustannuksista ja ne on otettu huomioon kustannuksissa. Liikenne käynnistyy elokuussa 2022 eli vuoden 2022 talousarviossa määrärahatarve on tällöin noin 45 % ylläolevista vuotuisista kustannuksista.

Joukkoliikennelautakunnan 15.9. hyväksymä talousarvio vuodelle 2022 sisältää esityksen mukaisen junaliikenteen lisäyksen Tampereen osalta. Nokian ja Akaan kaupungit sekä Lempäälän kunta päättävät rahoituksesta valtuustoissaan loppuvuoden aikana. Nyt tehtävä päätös sitoo Tampereen kaupunkia sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Sopimus voidaan allekirjoittaa, kun LVM toimivaltaisena viranomaisena on myöntänyt yksinoikeuden sopimuksessa määritettyjen vuorojen liikennöintiin ja Väylävirasto on myöntänyt VR:lle tarvittavan ratakapasiteetin ja kun Nokian ja Akaan kaupungit sekä Lempäälän kunta ovat päätöksellään hyväksyneet hankinnan.

Tiedoksi

Mikko Nieminen / Nokian kaupunki, Timo Nevala / Lempäälän kunta, Jari Jokinen / Akaan kaupunki, Juho Hannukainen / VR-Yhtymä, Maarit Kaartokallio

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 16.11.2021 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätös on lähetetty sähköpostilla 15.11.2021

Muutoksenhakuviranomainen

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Tampere
15.11.2021

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

10.11.2021

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Valitusosoitus

§99

Valitusosoitus

Oikaisuohje ja valitusosoitus hankinta-asioissa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan hakea muutosta vaatimalla julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) annetun lain mukaista hankintaoikaisua. Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 13 §:n mukaisen kyseistä hankintaa koskevan EU-kynnysarvon.

1. Hankintaoikaisu (oikaisuohje)

Päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä kirjallisen julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 132 §:n mukaisen hankintaoikaisun (sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 123 §:n mukaisen viittaussäännöksen perusteella). Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisua koskevasta vaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuviranomaiselle. Hankintaoikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 15.45 mennessä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikaisuviranomainen

Hankintaoikaisua haetaan päätöksen Muutoksenhakuviranomainen-kohdassa mainitulta viranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki/Kirjaamo
Aleksis Kiven katu 14–16 C
PL 487
33101 Tampere

Hankintaoikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella, <http://www.tampere.fi/asiointi/> tai sähköpostilla: kirjaamo@tampere.fi. Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyin oikaisuvaatimuksen tietoturvasuudesta.

Määräaika

10.11.2021

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos päätös oheisasiakirjoineen annetaan tiedoksi tavallisena kirjeenä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä niiden lähettamisestä. Mikäli käytetään todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksiantopäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

2. Valitus markkinaoikeuteen (valitusosoitus)

Jos hankinnassa on menetelty vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain vastaisesti, voi tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 146 § 3 momentin mukaan (sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 128 §:n mukaisen viittaussäännöksen perusteella) puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Muutoksenhaku aika

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut kirjallisesti tiedon asemaansa vaikuttavasta ratkaisusta tai tarjousmenettelyn ratkaisusta perusteluineen sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (valitusosoituksen).

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen vesi- ja

10.11.2021

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 121 §:n 1) tai 3) kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asiaosainen voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Tiedoksisaanti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos päätös oheisasiakirjoineen annetaan tiedoksi tavallisena kirjeenä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä. Mikäli käytetään todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituskielto

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 163 §:n (sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 128 §:n viittaussäännöksen perusteella) mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hallinto-oikeudesta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Valituksen tekeminen

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, jota vaaditaan muutettavaksi, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu

10.11.2021

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle ennen valitusajan päättymistä. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

Uusi osoite 27.12.2021 alkaen on Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki.

puh. 029 56 43300
faksi 029 56 43314
sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 148 §, jota sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 128 §:n viittaussäännöksen perusteella). Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava päätöksessä mainitulle muutoksenhakuviranomaiselle edellä kohdassa "Oikaisuviranomaisen" mainittuun osoitteeseen.